

Grigore Vieru, the poet of the great metaphysical themes in Fanus Bailesteanu's vision

Grigore Vieru, le poète de grands thèmes métaphysiques dans la vision de Fanus Bailesteanu

Grigore Vieru, poetul marilor teme metafizice în viziunea lui Fănuș Băileșteanu

Narcisa Florentina BOLDEANU

Universitatea de Stat din Moldova,

Facultatea de Litere, Catedra Literatură Română și Teorie Literară

Abstract

The Monograph, called Grigore Vieru, The Human and the Poet rises itself above all kind of prejudice exposed in the work of the author. Moreover, the whole approach compared with other contemporary Romanian writers reveals the ethic, aesthetic and poetic value of the work in the context of the literary history.

If Stelian Gruia's attitude towards the life and work of Grigore Vieru is a familiar one, Fanus Baileanu keeps a certain distance denoting academic professionalism and despite the rough context for the reception of the author's work, he rather seems to highlight the profound, magical poetic voice, uttered in a natural, human way thus giving him a special place among the literary generations.

Résumé

La Monographie, intitulée Grigore Vieru, l'Homme et le Poète, s'élève au-dessus de n'importe quel genre de préjudice énoncé sur les travaux de l'auteur Grigore Vieru, d'autant plus que toute l'approche littéraire dans son ensemble, par comparaison avec d'autres auteurs roumains contemporains, révèle la valeur de l'éthique, l'esthétique-poétique de l'oeuvre dans le contexte de l'histoire littéraire. Si Stelian Gruia montre une attitude familière et amicale envers le travail et la vie du poète Grigore Vieru, Băileșteanu garde une certaine distance, chose qui caractérise le professionnalisme, en préférant de mettre en évidence dans le cadre troublé de la réception des travaux de l'auteur, la voix profondément poétique, une voix magique, prononcée sur un ton naturel, voix humaine, naturelle qui lui donne une place particulière dans les générations littéraires.

Rezumat

Monografia, intitulată Grigore Vieru, Omul și Poetul se ridică deasupra oricărui tip de prejudecată enunțată asupra operei autorului Grigore Vieru, cu atât mai mult cu cât întregul demers scoate în vileag, prin comparație cu alți autori români contemporani, valoarea etică, estetică-poetică a operei în contextul istoriei literare. Dacă Stelian Gruia afișează o atitudine familiară, prietenească față de opera și viața poetului Grigore Vieru, Fănuș Băileșteanu păstrează, lucru care denotă profesionalismul academic, o anumită distanță, preferând să evidențieze, în contextul tulbure al receptării operei autorului basarabean, vocea profund poetică, magică, rostită pe un ton firesc, uman, natural, voce care îi conferă o poziție particulară în ansamblul generațiilor literare.

Keywords: *childhood, mother, love, country, religion.*

Mots-clés: *l'enfance, la maternité, l'amour, la patrie, la religion.*

Cuvinte cheie: *copilăria, mama, iubirea, patria, religia.*

La puțin timp de la publicarea monografiei lui Stelian Gruia, *Poet pe Golgota Basarabiei*, în România apare o nouă carte despre viața și opera poetului Grigore Vieru. De această dată, autorul este un critic „autorizat”, Fănuș Băileşteanu, care, chiar dacă vine cu o carte de întindere mai mică, își asumă responsabilitatea de a construi un real portret, argumentat în baza canoanelor literare, privind importanța operei poetului Grigore Vieru, atât în plan literar, cât și în cel social-istoric.

Monografia, intitulată simplu *Grigore Vieru, Omul și Poetul* se ridică deasupra oricărui tip de prejudecată enunțată asupra operei autorului român din Basarabia, cu atât mai mult cu cât întregul demers scoate în vileag, prin comparație cu alți autori români contemporani, valoarea etică, estetică-poetică a operei în contextul istoriei literare. Dacă Stelian Gruia afișează o atitudine familiară, prietenească față de opera și viața poetului Grigore Vieru, Fănuș Băileşteanu păstrează, lucru care denotă profesionalismul academic, o anumită distanță, preferând să evidențieze, în contextul tulbure al receptării operei autorului basarabean, vocea profund poetică, magică, rostită pe un ton firesc, uman, natural, voce care îi conferă o poziție particulară în ansamblul generațiilor literare.

De altfel, criticul literar intuiește unul din crezurile care au stat la baza creației vierene, anume așezarea în poezia *de totdeauna*. În volumul antologic, *Rădăcina de foc* (1988), poetul basarabean, rostindu-și confesiunea de credință, subliniază: „Părerea mea este că nu există generații, deși mai demult credeam că există. Sunt numai grupuri de tineri consolidați în dorința grabnică și firească de afirmare și grupuri de poeți mai vârstnici uniți în apărarea, tot firească, a cuceririi lor poetice. Un poet bun ține de toate generațiile, mediocritatea de nici una” [1].

După felul în care este structurată monografia, putem observa că autorul ei își propune să ne inițieze, prin traseul criticii literare propriu-zise, pe coordonata coerentă a biografiei și operei poetului. Lucrarea este împărțită școlărește în trei secțiuni: *Omul*, în care autorul realizează o cuprinzătoare cercetare biografică; *Poetul* – capitol de întindere mai mare, structurat la rândul său în alte șapte subcapitole *A fi poet însemnează...; poezia pentru copii; Poezia pentru Doamne și/sau Domnițe; Poezie pentru <Mama>; poezia pentru Patrie; Poezia pentru... Hristos; Poezia pentru...Poezie* – în care criticul român analizează minuțios opera poetului. Aici autorul insistă și pune în lumină temele dominante ale lui Grigore Vieru: copilăria, mama, iubirea, patria, sentimentul religios, simțământul poetic etc.; și o a treia secțiune –/ *Portret final*. Lucrarea este îmbogățită și de o *Bibliografie* selectivă, care închide cercul hermeneutic al lui Fănuș Băileşteanu cu privire la particularitățile poeziei vierene.

În cele mai multe articole sau monografii despre poetul Grigore Vieru autorii abuzează și conturează, în ton *melodramatic*, situația biografică. Fănuș Băileşteanu, chiar dacă încearcă să se țină departe de acest comportament deviant, notează, cu simț de răspundere, că „Viața lui Grigore Vieru n-a fost deloc ușoară” [2]. Dar criticul nu pune în vedere episodul *suculent* al perioadei copilăriei poetului, așa cum întâlnim la Stelian Gruia, ci, dimpotrivă, în capitolul *Omul*, monografistul orientează privirea noastră către luptătorul, modelul uman întâlnit în personalitatea lui Grigore Vieru, odată cu debutul poetic. Monografistul observă că încă de la debut „Poezia are, prin urmare, un rol existențial în biografia lui Grigore Vieru. Este însăși viața sa. Artistul trăiește, până în 1988, aproape exclusiv în, prin și pentru Poezie; publică volum după volum – nu fără dificultate; cenzura este destul de vigilentă, dar, vorba autorului, *mai și scapă câte ceva, mai putea fi și înșelată*” [3]. Se vede că, așa cum am întâlnit și la alți monografisti ai lui Vieru, că „analiza biografică procură doar o descriere cât mai obiectivă”, fără a construi, obligatoriu un caracter teoretic. Monografistul apelează la dimensiunea psihologică, pătrunde în subsidiarele realității psihologice ale celui prezentat astfel încât să se poată contura un real portret. De altfel, întâlnim în

literatura de specialitate ideea că „psihologia ajută la integrarea teoretică a faptelor în vederea obținerii unei imagini a personalității” [4].

Tot aici, cărturarul român inventariază pozițiile pro și contra ale aceluia care s-au pronunțat cu privire la ansamblul operei lui Vieru. Totuși, Fănuș Băileșteanu atrage atenția că cele mai multe cronici, în special din partea *cercetătorilor* români, sunt fondate pe principiul unor prejudecăți politice, defăimând astfel adevărata arhitectură estetică. Inventarierea acestor poziții, precum și realizarea monografiei în ansamblu, denotă, în contextul dat, un curaj de care autorul dă dovadă: „merită să fie reproduse, aici, și câteva din opiniile exprimate prin republicile fostei URSS – pentru a se vedea ecoul stârnit de poezia lui Grigore Vieru printre confracții săi de altă limbă. Majoritatea exegeților vorbesc despre poezia lui Grigore Vieru ca despre un *fenomen* important în *contextul unional*” [5].

Criticul observă, așa cum au făcut-o și alții, că la Grigore Vieru există între viața și opera sa poetică sau publicistică o colaborare / întrețesere organică, astfel încât Poezia are un rol ontologic, existențial în biografia sa: „Este însăși viața sa. Artistul trăiește până în 1988, aproape, exclusiv în, prin și pentru poezie” [6].

Privind către biografia tânărului poet, Fănuș Băileșteanu spune că aceasta poate constitui pentru generațiile noi drept pilde de învățătură, cu atât mai mult cu cât dramatismul familiei sale poate fi regăsit în acela al poporului său. Criticul înțelege că la Grigore Vieru tragismul capătă, dinspre particular, spre general, un sens sacru, simbolic. De aici, se desprind indicii poetului tribun, cum tot de aici izvorăsc sentimentele înalte despre mamă: „Copilul va fi crescut cu multă dragoste și trudă de *Mama* sa Eudochia, pe care poetul o va nemuri în versurile sale. Bibliografia poetului va fi pe cât de simplă și lineară, pe cât de dureroasă, pe atât de pilduitoare în dramatismul său, aproape simbolic” [7].

Scriitorul român a observat că una din preocupările constante ale poetului e aceea de a *recupera* adevărul istoric, de a lupta pentru drepturile omului: „Activitatea sa literară, politică, educativă a făcut din Grigore Vieru una dintre cele mai puternice personalități luptătoare pentru drepturile omului în Republica Moldova” [8].

Ca și Stelian Gruia, Fănuș Băileșteanu utilizează „spre a ne înlesni accesul către tâlcurile vieții scriitorului” [9], calendarul simbolurilor biblice, arătând că *motivul răstignirii*, al pătimirii spre Golgota apare „ca temă centrală a poeziei lui Grigore Vieru”, fiind în același timp „tema vieții sale – fără să vrea” [10]. Observație profundă a criticului găsim și în cuvintele: „*Personalitate puternică de istorie contemporană* – cum l-a numit, acad. Zoe Dumitrescu-Buşulenga, se poate spune că, în ultimii zece ani, Grigore Vieru a îmbrăcat *cămașa lui Hristos*” [11] pentru a apăra valorile istorice, naționale și cele creștine. În același ton, ceva mai devreme decât Fănuș Băileșteanu, Carolina Ilica nota: „Durerile poetice ale visătorului de peste Prut se adună din conștiința dramaticii apartenențe la un spațiu anume, le un neam, la o religie, la o istorie și, mai ales la o limbă. (...) O asemenea sfâșiere a dragostei n-am mai găsit-o la nici un alt poet” [12].

De altfel, criticul este primul care vorbește despre etapele sacralizării limbajului poetic la Grigore Vieru. Acestea izvorăsc din structura sa psihologică-artistică. Poetul își însoțește existența printr-o atitudine Christică, despre care vorbește și Stelian Gruia. Din această nobilă atitudine poetul va identifica prezența sacralului în tot ce este vegetal, în tot ce este lumesc: „fără a fi un isihast – ca doctorul poet care a tradus imaginările sonete ale lui Shakespeare (de fapt, ale sale – încărcate de o mistică iubire platonicească pentru *aproapele*), fără a fi un filosof al poeziei creștine, fără a fi un admirator bigot al *Cântării Cântărilor* sau un teosof, Grigore Vieru se simte – poate, fără s-o știe – foarte aproape de Nichifor Crainic, cel care decretase: *Hristos s-a născut în țara mea!*” [13]. Din această bunătate liturgică, descoperă Fănuș Băileșteanu *Icoana sfântă* a omului (vierean): „mai toate poeziile sale – cu Mama; cu iubita; cu Floarea-soarelui; cu Pâinea scoasă din divinul Cuptor; cu Izvorul natal; cu Piatra (de pe Prutul răstignirii); cu Copiii – îngeri ai acestei vieți ce este dată – Omului; cu Bătrânii – adevărați martiri, *duși în Siberii* – demonstrează peremptoriu un singur lucru: numai Icoana sfântă din Casa mamei, numai Dragostea, numai Credința în Dumnezeu au ajutat semenii săi (și pe sine însuși) să supraviețuiască” [14].

În capitolul despre *Poezie*, criticul român punctează poetica viereană în ansamblul ei. În acest sens, în cele șapte paragrafe, autorul simte nevoia să dezbată, cu aparatul criticii literare, temele considerate fundamentale, de o valoare și o frumusețe autentică. În primul subcapitol criticul continuă oarecum atitudinea din capitolul precedent, polemizând pe chestiunea *limbii române* în lirica lui Vieru. Pentru a-și susține trăirile și credințele față de poezia lui Vieru, Fănuș Baileşteanu consemnează, prin tehnica ce vizează comparația, reflecțiile despre limbă ale altor scriitori români, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ioan Alexandru etc.: „comparând asemenea reflecții cu însemnările lui Nichita Stănescu (din *Cartea de recitare* – 1972 sau din ulterioarele *Respirări*), ale lui Marin Sorescu (din *Ideea de destin*), ale lui D.R. Popescu (din *Virgule*) –ca să iau doar aceste exemple dintre contemporanii care l-au înțeles poate cel mai mult, l-au stimat și l-au ajutat în *aventura* sa, deopotrivă lirică și lingvistică, dar și politică – se poate lesne observa similitudinea și atitudinea gândului poetic, o, aproape, aceeași metafizică lirică” [15].

În cel de-al doilea paragraf hermeneutic se apleacă asupra poeziei pentru copii. Referindu-se la *Albinuța*, Baileşteanu sugerează că în aceeași măsură cartea este pentru cei mici, dar și pentru cei mari, cu atât mai mult cu cât aceștia din urmă vor putea regăsi în ea copilăria: „gânduri de copii mari, frumoși... Când, de pildă, a apărut *Albinuța* (Ed. Didactică și Pedagogică, 1994), poetul Grigore Vieru a mărturisit că este a sa *carte de suflet*. Este, într-adevăr, o carte pentru copiii de grădiniță, dar și pentru *cei mari*” [16]. De altfel, Spiridon Vangheli, unul dintre cei care a contribuit alături de poet la realizarea multor cărți pentru copii, printre care *Albinuța* apreciază: „prin Grigore Vieru, care a realizat un parteneriat impresionant cu alți scriitori pentru copii, cu compozitori, interpreți, profesori, educatori, în Republica Moldova s-a afirmat fenomenul *literatură pentru copii*” [17].

Atitudinea și argumentul comparativ apare și aici, doar că de această dată abordarea e dusă în zona teologiei. Poetul apare, astfel, într-o înfățișare mitologică, cu atât mai mult cu cât în comparațiile despre volumul *Albinuța*, pe care criticul le face, este adus în atenție unul dintre cei trei mari părinți capadocieni, Sfântul Grigore din Nazians. Chiar dacă, de pildă, criticul Theodor Codreanu consideră comparația puțin exagerată, [18] noi suntem de părere că ea apare în contextul în care, într-un stat sărăcit de puterea credinței, era nevoie de construirea unor modele spirituale, prin care ceilalți să ajungă la *rugăciune* și *confesiune* către Dumnezeu ortodoxiei strămoșești: „Poetul Grigore Vieru devine, într-un fel, < părintele nostru Grigorie, de Dumnezeu Cuvântul >, cel născut la Nazians, < către anul 328 >, care, < ajuns la măsura vârstei și plăcându-i să învețe >, s-a întors însă și < s-a făcut dascăl în Capadochia > (în Țara lui), fiind sfințit < episcop, mai târziu, de Sfântul Vasile > – chiar < fără voia lui >. Ctitor al unei < biserițe a Învierii >, iubind < viața duhovnicească. Poezia creștină și teologia pe înțelesul oamenilor >, < Sfântul Grigorie >, < a adunat pe credincioși într-o bisericuță mărginașă, deschisă chiar în casa uneia din rudele sale > și < a adus multe dovezi contra greșitelor învățături ce tulburau, atunci, Biserica >. Dacă, prin urmare, în teologia lui (a sfântului Grigore din Nazians – n.n.) Biserica Răsăritului și-a văzut talmăcită propria ei teologie despre taina Sfintei treimi, se poate, cred, spune că și *albinuța* poeziei lui Grigore Vieru – fie și în cea < pentru copii > ! – există < sfânta treime > (mioritică) a Neamului românesc” [19].

Tot în spirit comparatist abordează criticul român poemele de dragoste ale lui Grigore Vieru. În acest sens, invocând considerațiile poetei Carolina Ilica potrivit căreia tema cea mai profundă a liricii erosului la Grigore Vieru este legată de imposibilitatea autorului de a vedea iubirea „egal împărțită între mamă și iubită”, autorul inițiază o analiză privind o cromatică a erosului, analiză care îl va inspira mai târziu și pe Theodor Codreanu în demersul său critic-monografic. Baileşteanu sugerează că la Grigore Vieru culoarea *verde* este culoarea dragostei - primordiale. Aici, criticul aduce în discuție și asemănările tematice întâlnite în lirica proustiană și eminesciană, astfel încât concluzia este una integratoare: „toată poezia lui stă sub semnul iubirii” [20]. De altfel, Eugen Simion remarca, așa cum vedem și la Baileşteanu, că „erosul este în poemele lui Vieru discret și serafic în prelungirea poeziei populare și a poemelor lui Eminescu. Femeia este un răsărit de soare, printre genele ei se înalță Luna, bărbatul îndrăgostit aspiră să fie îngropat în lumina ochilor ei” [21]. Chiar dacă se poate lesne observa că găsim aproape în toate poemele lui Vieru exploatată această

temă, Iubirea, exegetul observă, cu ochii critici, dar și cu clar-viziunea unui psiholog literar, că „practic toată poezia lui stă *sub semnul iubirii*. Dar, mai presus de Femeia – pe care o contemplă, cum s-a văzut, extaziat – există alte teme mai specifice sufletului său *bucuros de moarte*: Mama, Patria, Moartea, Cuvântul (românesc), dealul, Izvorul...” [22]. Într-o antologie de poeme dedicate aproape integral femeii, *Sunt robul iubirii*, publicată recent la o editură centrală, Paul Gorban, în postfața volumului, vine și completează acest tablou al iubirii descris de Fănuș Băileșteanu, oferind, mai curând, o situație ancestrală: „Întreaga poezie pare că poartă semnul unui nesfârșit dialog cu *Femeia Fecioară* din care poetul crede că se trag toate celelalte femei. Cu toate acestea, se simte angoasa singurătății din care izvorăște lacrima. Femeia, așezată în planul cosmic, generează prin candoarea ei, prin dorul de ea, lacrimi celui aflat în lumea așezată sub *ramura de rouă sfântă*. Femeia, în acest spațiu infinit al posibilităților creatoare, naște în sufletul poetului îndrăgostit sentimentul de veșnicie singulară, în care se simte deopotrivă prezența constantă a mamei-iubită și a femeii-iubită, într-o singură persoană dragă poetului: *pe tine doar te am pe lume / și nu voi alte veșnicii*” [23].

Nici tema *mamei* – această făptură *devenită icoană a Basarabiei*, cum avea să se pronunțe D.R. Popescu [24] – nu scapă de abordarea comparatistă. Un plus ar fi că autorul monografiei românești integrează tema *maternității* în ansamblul atitudinilor folclorice. Totuși, autorul remarcă în poezia dedicată mamei și o diversitate a întrupărilor stilistice, inspirată în mod natural din poezia românească: „*Mama*, ca motiv fundamental al poeziei lui Grigore Vieru, cunoaște numeroase întrupări stilistice – de la confesiunea directă, abia ascunsă sub mantia versului, și *studiul* diverselor motive, până la o anumită jubilație estetică, ba chiar până la un specific hermetism folcloric, - fundamental la acest poet cu atât de acut simț muzical, el esențelor” [25]. Criticul vorbește chiar despre spațiile diagonalelele unui pentagon în care poate fi descoperit specificul poeziei lui Vieru: „spiritul <testamentului> arghezian; <jalea> națională, cu tonalitatea biblică a lui Octavian Goga, dar fără stilul baladesc al rapsodului din Rășinari; <boala> din lume (cu precizarea doar că această boală nu e ancestrală, ontologică, ci ... socială sau, mai bine-zis <națională>) și melancolia, ca și expresia – blagiană; <armonia> eminesciană, muzicală, a sufletului moldav și liniștea bucolică, pillatiană, liniștea <satului dintre vii>, dintre păduri” [26].

Fănuș Băileșteanu acordă un loc deosebit și problemei poeziei pentru patrie, pentru limba română. Subcapitolul este scris în ton polemic, demontând prejudecata că Grigore Vieru ar fi un tributar al poeziei patriotice. Potrivit criticului, principala preocupare a poetului nu e să cânte despre patrie, ci mai curând despre valorile autentice ale acesteia, despre istorie, despre tradițiile ei: „Această stare de beatitudine caracterizează însă lirica poetului doar până prin anii 1990-1991. După acești ani, Grigore Vieru începe să scrie ... <Poeme publiciste>, cum și-a subintitulat ciclul <Dumnezeu și Patria>. Poetul a ieșit din <carapacea> melancoliei dorului și a bucolice sale contemplații, din erotica eului său liric, devenind, ca și Octavian Goga până la primul război mondial, un <poeta vates> – <poetul pătimirii noastre>. Și-a schimbat și expresia artistică” [1, p. 88]. Fiind în același spirit cu poetul în ceea ce privește problema limbii criticul completează: „Poezia este, cum se știe, întruparea sublimă a limbii. Fără asumarea destinului limbii natale, nu există nici poezie” [27]. De altfel, Băileșteanu consideră că poemul *În limba ta* reprezintă capodopera lui Vieru, un testament care indică încă din primele cuvinte actul misionar al celui *cu lira-n lacrimi*, arma cea mai sigură îndreptată împotriva acelor care adoptă *moldovenismul* ca doctrină de stat. Poetul se consideră copilul limbii române și trăiește față de aceasta ca un adevărat creștin. Vorbind despre limba română, poetul o face cu adorație și încântare, niciodată împotriva ei, căci astfel, înțelege el, ar fi împotriva lui Eminescu, împotriva tradițiilor puternice ale spiritului carpatin. Poezia sa despre Patrie și Limba Română este, așa cum emoționant o spune Mihai Sultana Vicol, „un stâlp de foc într-o pulbere luminoasă. Poezia sa este totodată un țipăt memorabil istoric, o sfântă durere a neamului românesc, a tragicei suferințe îndurate. A trăit sub lumina nebănuită a înțelegerii dintre bine și rău. O lumină de o claritate neobișnuită dar nevăzută decât de el și transfigurată în opera sa poetică” [28].

Un paragraf demn de luat în considerație este acela în care Fănuș Băileşteanu analizează atitudinea poetului român din Basarabia față de *moarte*: „fără îndoială că în poezia lui Grigore Vieru apare și moartea *nefirească, rezultat al violenței*”, subliniază exegetul Vl. Pâslaru [29]. În aceste sens, criticul conchide că în ceea ce privește abordarea acestei teme poetice inspirația vine tot din zona folclorului, din *Miorița*, precum și din zona influențelor dinspre Eminescu și Blaga. În ciuda acestor *influențe* întâlnite la tot pasul, cărturarul român dezvăluie că o mare parte a poeziei față de moarte vine din atitudinea poetului față de viață. Acestuia îi este *dragă* viața *până la lacrimi*. Este o abordare filosofică. Originalitatea poeziei lui Vieru constă în cadrul mai larg al poeziei de meditație, de reflexie filosofică asupra marilor teme ale poeziei, ale destinului uman – în chiar nucleul acestei meditații: în felul cum e privită moartea [30].

În contextul primelor monografii despre poet, publicate în România, demersul lui Fănuș Băileşteanu pare să fie cel mai bine ancorat în practica teoriei literare. Fără a polemiza cu alți critici români, autorul monografiei *Grigore Vieru – Poetul* prezintă totuși un tablou cât mai real în ceea ce privește viața și opera poetului.

Referințe

- [1] Vieru, Grigore. *Rădăcina de foc*. București: Univers, 1988, 371 p.
- [2] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 23
- [3] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 32
- [4] Groeben, Norbert. *Psihologia literaturii. Știința literaturii între hermeneutică și empirizare*. Traducere de Gabriel Liiceanu și Suzana Mihalescu. București: Univers, 1978, 366 p, p. 50
- [5] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 50
- [6] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 32
- [7] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 24-25
- [8] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 9
- [9] Groeben, Norbert. *Psihologia literaturii. Știința literaturii între hermeneutică și empirizare*. Traducere de Gabriel Liiceanu și Suzana Mihalescu. București: Univers, 1978, 366 p, p. 106
- [10] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 32
- [11] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 40
- [12] Ilica, Carolina. *Sfârșierea dragostei*. Prefață la volumul *Grigore Vieru. Hristos nu are nici o vină*. București: Orient/Occident, 1991, p. 9-10
- [13] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 104
- [14] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 104
- [15] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 61
- [16] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 64
- [17] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 260
- [18] Codreanu, Theodor. *Duminica mare a lui Grigore Vieru*. Iași: Princeps Edit, 2010, 344 p. p. 107
- [19] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 65
- [20] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 71
- [21] Simion, Eugen. *Grigore Vieru, un poet cu lira-n lacrimi*. În *Caiete critice*, nr. 1-3, 1994, p. 22
- [22] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 71-72
- [23] Gorban, Paul. *Taina eroticii vierene sau despre poezia iubirii*. Postfață la *Grigore Vieru. Sunt robul iubirii*. București: Agora, 2012, p. 180-182
- [24] Popescu, D. R. *Un poet la grătar: Grigore Vieru*. În monografia colectivă *Grigore Vieru, poetul*. Coordonator acad. Mihai Cimpoi. Chișinău: Știința, 2010, p.10
- [25] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 79
- [26] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 80
- [27] Băileşteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 88
- [28] Sultana Vicol, Mihai. *Grigore Vieru, pontiful limbii române*. Iași: Princeps Edit, 2009, 164 p., p. 61

[29] Pâslaru, Vlad. *Un poet al simbolurilor artistice naționale*. Prefață la Grigore Vieru. *Curățirea fântânii*. Galați: Porto-Franco, 1994, p.V-XVI, p VII-VIII

[30] Băileșteanu, Fănuș. *Grigore Vieru. Omul și Poetul*. București: Iriana, 1995, p. 110

Bibliografie

Gruia, Stelian. *Poet pe Golgota Basarabiei*. București: Editura Eminescu, 1995, 188 p.

Vangheli, Spiridon. *Grigore Vieru și actul dăruirii de sine*. În *Limba Română*, nr. 1-4, 2009, p. 263-26